

18

ZOOLOGISKĀ JĀ DĀRZĀ

Temati

- Dzīvnieki
- Zooloģiskie dārzi pasaulē
- Teikas un pasakas

Gramatika, valodas lietojums

- Saliktā tagadne
- Darāmās kārtas pagātnes divdabis (DKPD)
- Noteiktās galotnes lietojums

Ievads

Nosauciet dzīvniekus! Kurš zina visvairāk dzīvnieku vārdu latviešu valodā? Kurus dzīvnieku vārdus jūs vēl gribat zināt? Kuri no šiem dzīvniekiem ir mājdzīvnieki? Kuri ir savvaļas jeb meža dzīvnieki? Kuri ir mājputni? Kuri ir savvaļas jeb meža putni? Kurus dzīvniekus un putnus Eiropā var redzēt tikai zooloģiskajos dārzos? Ko jūs vēl par viņiem zināt? Pieņemam, kā izskatās, ko ēd, cik ilgi dzīvo?

Teksti un uzdevumi

Es tur nekad neesmu bijis

- Ieva: Nu jau gandrīz gadu esmu nodzīvojusi Rīgā, bet vēl ne reizi neesmu bijusi zooloģiskajā dārzā.
- Toms: Es arī tur neesmu bijis, bet man nekad nav nācis prātā turp doties.
- Ieva: Rīgas zooloģiskais dārzs ir diezgan labs. Tam ir interesanta vēsture, un arī tagad tur ir daudz ko redzēt. Es gribētu turp aizbraukt.
- Toms: Labi. Ja svētdien būs labs laiks, tad braucam! Vai brauksim ar riteņiem?
- Ieva: Nē, labāk brauksim ar vienpadsmito tramvaju.

Es esmu bijis / bijusi...

Vakar es biju zooloģiskajā dārzā.

Vai tu esi bijis zooloģiskajā dārzā?

Es nekad neesmu bijis zooloģiskajā dārzā.

Darbības vārds (verbs): saliktā tagadne (perfekts)

es esmu /	neesmu
tu esi /	neesi
jūs esat /	neesat
viņš, viņa ir /	nav
mēs esam /	neesam
jūs esat /	neesat
viņi, viņas ir /	nav

bij-is

bij-usi

bij-uši

bij-ušas

18.1. Jautājiet viens otram! Uzrakstiet divus jautājumus un atbildes!

Vai tu kādreiz esi bijis (bijusi) Rīgā?

Nē, es nekad neesmu bijis (bijusi) Rīgā!

Jā, es esmu bijis (bijusi) Rīgā. Es biju Rīgā pērn vasarā.

zooloģiskajā dārzā, kalnos, cirkā, Francijā, armijā, skautos...

18.2. Ievietojiet pareizās galotnes!

Rīgā ir labs zooloģisk_____ dārzs. Internetā var izlasīt Rīgas Zooloģisk_____ dārza vēsturi. Rīgas Zooloģisk_____ dārzam jau ir gandrīz 100 gadu. Tagad zooloģisk_____ dārzā dzīvo vairāk nekā 400 dzīvnieku sugu. Ja jums ir laiks, aizbrauciet uz Rīgas Zooloģisk_____ dārzu!

18.3. Rakstiet līdzīgus teikumus ar šiem vārdiem:

- Universitātes Botāniskais dārzs
- Latvijas Nacionālā bibliotēka
- zooloģiskie dārzi

Lietojiet vārdus visos locījumos!

18.4. Diskutējiet par zooloģiskajiem dārziem!

Vai ir interesanti tos apmeklēt? Kāpēc, kāpēc ne?

Vai dzīvniekiem zooloģiskajā dārzā ir laba dzīve?

18.5. Vai jums ir mājdzīvnieki?

Pastāstiet par viņiem: kā viņus sauc, kādā krāsā viņi ir, cik viņiem gadu?

18.6. Kādi dzīvnieki visbiežāk ir pasaku varoņi? Kāpēc?

Stāstiet, kādi parasti ir dzīvnieki pasakās!

Vilks ir...

Lapsa ir...

(piezīme: dialogs notiek 2009. gadā)

- Jānis: Visos zooloģiskajos dārzos, cik esmu redzējis, pie ieejas ir dīķis ar ūdensputniem. Nezinu tikai, kāpēc.
- Leva: Varbūt tāpēc, ka tas ir skaisti: baltie un melnie gulbji, rozā flamingo, pelikāni...
- Toms: Pīles gan var redzēt arī Rīgas kanālā. Tāpēc nav jāiet uz zooloģisko dārzu. Nez, vai viņiem te ir arī vistas un gaiļi?
- Ilze: Pilsētas bērniem, kas nekad nav bijuši laukos, tas noteikti ir interesanti. Esmu dzirdējusi, ka te ir gandrīz visi dzīvnieki, kas dzīvo parastā lauku sētā — govis, zirgi, aitas, kazas, cūkas un tā tālāk.
- Jānis: Iesim tālāk pie kamieļiem un zebrām. Tas tomēr ir interesantāk.
- Leva: Un pie ziloņiem! Pirms dažiem gadiem Rīgas Zooloģiskā dārza sensācija bija ziloņu meitenīte Zuze. Tagad gan Zuze ir izaugusi liela un dzīvo citā zooloģiskajā dārzā. Nezinu tikai, kurā.
- Toms: Vai esat dzirdējuši par Berlīnes zooloģiskā dārza sensāciju — mazo leduslācīti Knutu?
- Ilze: Neesam gan.
- Toms: Lāciša māte Toska pilnīgi neinteresējās par mazo, tāpēc par viņu rūpējās cilvēki. Knuts ir kļuvis par publikas mīluli. Arī tagad, kad viņš jau ir izaudzis, tūkstošiem cilvēku katru dienu grib viņu redzēt. Padomājiet, cik daudz naudas lācis ir noveinotās zooloģiskajam dārzam!
- Jānis: Tagad gan iesim ēst saldējumu! Kad es redzu šos daudzos bērnus, kas ēd saldējumu...
- Ilze: Tu domā tikai par gardumiem.

Kādi dzīvnieki zoodārzā parasti ir pie ieejas?

Vai zoodāros ir arī mājdzīvnieki — vistas, aitas, cūkas? Kāpēc (ne)?

Vai jūs esat redzējuši mazu leduslāci?

Kurš no jums ir dzirdējis par Knutu un Zuzi? Meklējiet informāciju par viņiem un bildes internetā! Protams, latviešu valodā — ierakstiet vaicājumu „zilonis Zuze” un „leduslācis Knuts”! Kad viņi ir dzimuši? Vai viņi vēl ir dzīvi?

Saliktā tagadne

Vai tu **esi bijis** zooloģiskajā dārzā?Vai tu **esi redzējusi** ziloni?Vai jūs **esat lasījuši** šo grāmatu?Vai jūs **esat dzirdējušas** par Knutu?Kāpēc Knuts **ir kļuvis** par publikas mīluli?

Darāmās kārtas pagātnes divdabīs (DKP)

nenoteiksme	pagātne	pagātnes celms + -is, -usi, -uši, -ušas
būt:	bij-a	bij-is, bij-usi, bij-uši, bij-ušas
redzēt:	redzē-j-a	redzēj-is, redzēj-usi, -uši, -ušas
lasīt:	lasī-j-a	lasīj-is, -usi, -uši, -ušas
kļūt:	kļuv-a	kļuv-is, kļuv-usi, -uši, -ušas

Uzmanību: līdzskaņu mijai!

Zuze ir **izaugusi**. Knuts ir **izaudzis**.

c / k: ..c-is, ..k-usi, ..k-uši, ..k-ušas

dz / g: ..dz-is, ..g-usi, ..g-uši, ..g-ušas

braukt : brauc-a

brauc-is, brauk-usi, brauk-uši, brauk-ušas

augt : aug-a

audz-is, aug-usi, aug-uši, aug-ušas

Saliktie laiki

Knuts **ir** izaudzis.—saliktā tagadne

Knuts **bija** izaudzis.—saliktā pagātnē

Knuts **būs** izaudzis.—saliktā nākotne

18.7. Izrakstiet no dialogiem salikto tagadni!

Nosauciet darbības vārda nenoteiksmi un pagātnes 3. personu!

Paraugs. *Esmu nodzīvojusi*—*nodzīvot, nodzīvoja; nav bijusi*—*būt, bija.*

Saliktās tagadnes lietojums

Leduslācis Knuts nomira 2011. gada martā. Tagad par viņu runājam citādi. Salīdziniet!

2009. gadā (Knuts vēl ir dzīvs)

Knuts ir zoodārza lielākā atrakcija.

Knuts ir **kļuvis** par publikas mīluli.

Knuts (līdz šim) **ir nopelnījis** zoodārzam daudz naudas.

Tagad Knuts jau **ir izaudzis**.

2012. gadā (Knuts ir miris)

Knuts **bija** zoodārza lielākā atrakcija.

Knuts **kļuva** par publikas mīluli.

Knuts **bija kļuvis** par publikas mīluli.

Knuts (toreiz) **nopelnīja** zoodārzam daudz naudas.

Knuts (savā dzīvē) **bija nopelnījis** zoodārzam daudz naudas.

Kad viņš nomira, Knuts **bija jau izaudzis**.

—Vai jūs esat dzirdējuši par Knutu?

—Neesam gan.

—Vai tu kādreiz esi bijis Rīgā?

—Esmu.

—Vai tu esi bijusi Nujorkā?

—Neesmu.

—Vai tad jūs nekad neesat bijušas bibliotēkā?

—Esam gan!

18.8. Strādājet pāros! Jautājiet un atbildiet!

redzēt, dzirdēt, lasīt

Paraugs. Vai tu esi redzējis (redzējusi) rozā zirgu?

1. Vai tu esi _____, kā papagailis runā?
2. Vai tu esi _____, kā gulbis dzied?
3. Vai tu esi _____, kā flamingo guļ?
4. Vai tu esi _____ grāmatu „Vinnijs Pūks un viņa draugi”?
5. Vai tu esi _____, ka vista lido?
6. Vai _____?

18.9. Jautājiet vairākiem cilvēkiem! Izdomājiet vairāk jautājumu!

Paraugs. Vai jūs esat redzējuši (redzējušas) multfilmas par Tomu un Džeriju?

1. _____ Endrījū Loida Vēbera mūziklu „Kaķi”?
2. _____ seriālu „Lesija”?
3. _____ grāmatu par doktoru Dūlītu?
4. _____

18.10. Par ko viņi ir kļuvuši? Turpiniet teikumus pēc parauga!

Neglītais pīlēns kļuvis par skaistu gulbi... (Vai jūs zināt šo pasaku?)

Paraugs. Ojārs bērnībā gribēja kļūt par miljonāru, bet ir kļuvis par dzejnieku.

1. Andris bērnībā gribēja kļūt par klaunu, bet _____
2. Anna bērnībā gribēja kļūt par taksometra šoferi, bet _____
3. Maija bērnībā gribēja kļūt par basketbolisti, bet _____
4. Brāļi Kalniņi bērnībā gribēja kļūt par detektīviem, bet _____
5. Māsas Liepiņas bērnībā gribēja kļūt par vijolniecēm, bet _____
6. Es _____

18.11. Klausieties latviešu tautas teiku par laktīgalu! (Neskaitieties grāmatā!)

Atstāstiet teiku saviem vārdiem!

Ierakstiet izlaistos vārdus pareizajā formā (aktīvais divdabis DKPD)!

likt, teikt (3 reizes), stāvēt, aiziet, patikt

Laktīgala

Kad Dievs radījis putnus, viņš _____ katram izvēlēties, kādu tas spalvu grīb. Visi putni klieguši vienā balstī, kādu katrs grib, pat kāvušies savā starpā. Tikai laktīga la _____ viena pati, pavism klusu, un nogaidījusi, ka beigsies tracis. Kad pienāca viņas rinda iet pie Dieva un teikt, kādu viņa vēlas spalvu, tad _____: kādu iedosi būs labi. Dievam _____ tāda atbilde un viņš _____, ka viņai būšot zelta spalva, kādas nav nevienam putnam. Bet nu laktīgalai bijis pavism slikti. Visi mednieki tikai viņu vien kēruši un slodzījuši būrītī. Beidzot viņa _____ pie Dieva un teikusi: lai dodot viņai labāk vienkāršu spalvu. Tad Dievs arī _____: „Lai tev ir nesmuša

pelēka spalva, bet skaista balss, par visiem putniem skaistākā! Ar savu balsi tu varēsi visus iepriecināt.”

18.12. No dotajiem darbības vārdiem veidojiet divdabjus (DKPD)!

Zaķis un dzenis (Lietuviešu tautas pasaka)

Vienu reizi zaķis _____ (iet) pa mežu. Pretī _____ (nākt) dzenis. Dzenis zaķim _____ (jautāt): „Ko tu, brāl, tāds noskumis?” Zaķis _____ (atbildēt): „Kā lai neesmu noskumis? Neviens no manis nebaidās, bet man no visiem jābaidās. Iešu piedzerties.” Dzenis zaķim _____ (teikt): „Neesi muļķis! Aizej pie upes, kur aitas nāk dzert. Paslēpies krūmos. Kad aitas klāt, lec no krūmiem ārā. Tad redzēsi, kas būs.” Zaķis tā arī _____ (darīt). Aitas _____ (nobīties) no zaķa un _____ (aizbēgt). Kad zaķis to _____ (redzēt), viņš _____ (sākt) smieties. _____, _____ (smieties), līdz lūpa _____ (pārplīst). Kopš tā laika visiem zaķiem lūpas _____ (pārplīst).

18.13. Pasaka par pilsētas peli (balto peļi) un lauku peli (pelēko peļi).

Lasiet pasaku lomās!

Pilsētas pele:	Nu, sveika, mīļā! Vai tad pazīsti mani ar' vēl?
Lauku pele:	Sveika, sveika, mīļā! Kā nu māsas nepazīšu! Nāc nu iekšā!
Lauku pele:	Lūdzu, cienājies! Te ir maize.
Pilsētas pele:	Vai, tā maize jau pavism cieta! Pilnīgi sausīpi!
Lauku pele:	Tā jau mana vienīgā maižite.
Lauku pele:	Vai tu gribi dzert?
Pilsētas pele:	Vai, tas jau pliks ūdens!
Lauku pele:	Bet man jau nekā cita nav.
Pilsētas pele:	Vai, mīļā! Man pilsētā pavism cita dzīve. Rītā piens, pusdienā gaļa, vakarā siers...
Lauku pele:	Jā, mīļā! Tad gan tev ir labi.
Pilsētas pele:	Vai zini ko, mīļā? Iesim pie manis uz pilsētu! Dzīvosim kopā!
Lauku pele:	Labi, iesim.
Pilsētas pele:	Iesim uz istabu. Tur vienmēr uz galda ir cepumi.
	Sveiks, Tjēr! Vai kaķis mājās?
Raibais papagailis:	Nē, aizgāja ciemos pie kaimiņu kaķa.
Kaķis:	Mjau!
Peles:	PALĪGĀ!
Pilsētas pele:	Žēl, bet nekas. Iesim labāk uz virtuvi sieru ēst.
Lauku pele:	Labi, iesim.
Kaķis:	Vau-vau-vau!
Peles:	PALĪGĀ!
Lauku pele:	Nu, vai zini, mīļā! Man labāk cieta maize un pliks ūdens drošībā, nekā tavi gardumi vienās bailēs. Ardievu!

Atstāstiet pasaku! Lietojiet divdabi (DKPD)!

Paraugs. Reiz dzīvojušas divas peles: pilsētas pele un lauku pele. Pilsētas pele dzīvojusi pilsētā, bet lauku pele — laukos. Vienu reizi pilsētas pele aizgājusi ciemos pie lauku peles. ...

18.14. Klausieties stāstiņu par kādu kafejnīcu! Kā sauc kafejnīcu? Kāpēc?

Pēc noklausīšanās ierakstiet tekstā kafejnīcas nosaukumu atbilstošā formā!

Kafejnīca „_____”

Kādreiz bijusi tāda kafejnīca _____. _____ bijis nevis pilsētā, bet laukos—pie liela ceļu krustojuma. Tagad _____ vairs nav, bet mana vecmāmiņa un mamma man ir daudz stāstījušas par _____. Viņas bieži ēdušas pusdienas _____, kad braukušas uz pilsētu. Ko viņas tur ir ēdušas? O, _____ viss bijis ļoti garšīgs, pat parastas sviestmaizes. Bērnībā es daudz domāju, kāpēc kafejnīcu sauc par _____. Varbūt tāpēc, ka arī suni drīkstējuši ēst pusdienas _____. Varbūt suniem tur bijusi speciāla ēdienkarte? Varbūt tur bijusi suņu viesnīca? Nē, mana mamma un vecmāmiņa nekad nav redzējušas tur suņus.

Tagad es zinu, kāpēc kafejnīcu sauca _____. Ir tāds teiciens: pazīt kā raibu suni. Tas nozīmē: pazīt ļoti labi. Kafejnīcu _____ visi zināja ļoti labi, visi bija to redzējuši, visi bija ēduši tur pusdienas.

18.15. Vai jūs zināt līdzīgus kafejnīcu un restorānu nosaukumus? Ja ne, izdomājiet!

Melnais kaķis (Rīgā)

Jūras govs (Konstancē)

Putnu radio (Poznaņā)

18.16. Uzrakstiet ūsu stāstiņu ar virsrakstu „Suns zina, ko ēdis”! Pēc tam pārrunājiet, ko nozīmē šis teiciens.

18.17. Lasiet tekstu divas reizes bez vārdnīcas un meklējiet atbildes uz šiem jautājumiem:

1. Kur atrodas pasaules vecākais zooloģiskais dārzs? Kurā gadā tas izveidots?
2. Kāpēc aukstā kara laikā Rietumberlīnes zoodārzs bija īpaši svarīgs cilvēkiem? (Jūs taču zināt, kas bija aukstais karš?)
3. Kāpēc mūsdienās Berlīnē ir divi zooloģiskie dārzi?
4. Kam Ernsts Pinkerts rādīja dzīvniekus? Vai tekstā ir teikts, kur viņš tos rādīja?
5. Kādus retus dzīvniekus var redzēt Leipcigas zooloģiskajā dārzā?
6. Kas ir „cilvēkveidīgie pērtīki”? Kuri pērtīki pieder šai grupai?
7. Kāpēc pēdējā laikā interese par Rīgas Zooloģisko dārzu ir augusi?

Zooloģiskie dārzi

 Vai esat kādreiz bijuši zooloģiskajā dārzā? Daudzi varbūt teiks: „Jā, bērnībā.” Tomēr ir zooloģiskie dārzi, kas kļuvuši par zinātnes centriem vai zaļām dabas oāzēm lielpilsētu vidū. Retiem dzīvniekiem zooloģiskais dārzs dažkārt ir vienīgā iespēja izdzīvot. Un tas interesē ne tikai bērnus.

Iz ziņas, ka zooloģiskie dārzi ir bijuši jau seno austrumu valdniekiem Mezopotāmijā, Ēģiptē un Ķīnā. Pašlaik pasaules vecākais zooloģiskais dārzs atrodas Vīnē, Šēnbrunnā. To izveidoja 1752. gadā. Vēlāk zooloģiskie dārzi ir radušies arī citās pasaules lielajās pilsētās, piemēram, Madridē, Londonā, Nujorkā, Melburnā un Pēterburgā.

1844. gadā vārtus ir vēris Berlīnes zooloģiskais dārzs. Reiz to apmeklējuši trīs Eiropas monarhi vienlaikus: Vācijas ķeizars Vilhelms I, Austroungārijas ķeizars Francis Jozefs un Krievijas cars Aleksandrs II. Tā kā zooloģiskajā dārzā ir bijuši mūzikas paviljoni un slavens restorāns ar milzīgām terasēm, tas ir kļuvis par vienu no pilsētas kultūras dzīves centriem. Aukstā kara laikā zooloģiskais dārzs ir bijis dabas oāze rietumberlīniešiem, jo no mežiem un laukiem tos šķīris Berlīnes mūris.

1955. gadā Austrumberlīnes rajonā Frīdrihsfeldē vārtus vēra vēl viens zooloģiskais dārzs. Kad Berlīnes mūris bija kritis, pilsētai pēkšni bija divi zooloģiskie dārzi. Tagad abi zooloģiskie dārzi sadarbojas un papildina viens otru.

Interesanta vēsture ir Leipcigas zooloģiskajam dārzam. To dibinājis kāds Leipcigas krodznieks Ernsts Pinkerts. Viņš rādījis eksotiskus dzīvniekus sava kroga viesiem. 1878. gadā Pinkerta zooloģiskais dārzs kļuvis pieejams plašākai publikai.

Leipcigas zoodārzs ir slavens ar saviem Amūras tīgeriem, kas dabā tagad ir sastopami reti. Pēdējo 40 gadu laikā Leipcigas zooloģiskajā dārzā ir dzimuši 342 Amūras tīgeri.

Kopš 2001. gada Leipcigas zooloģiskajā dārzā ir cilvēkveidīgo pērtiķu mītne Pongozeme jeb vāciski *Pongoland*. Tā ir lielākā cilvēkveidīgo pērtiķu mītne pasaулē, tās teritorija ir 30 000 m² (kvadrātmetri), un tajā dzīvo gorillas, šimpanzes, orangutani un citi cilvēkveidīgie pērtiķi. Šiem pērtiķiem ir svarīga loma zinātnē. Tos pētī Maksa Planka evolucionārās antropoloģijas institūta zinātnieki. Viņus interesē, kā attīstās cilvēku un cilvēkveidīgo pērtiķu DNA molekulas.

Arī Rīgā kopš 1912. gada ir zooloģiskais dārzs. Līdz 1914. gada vasarai zooloģiskajam dārzam bijis ļoti aktīvs direktors Pēteris Olcens. Viņa laikā zooloģiskais dārzs ir strauji audzis. Cilvēki dāvinājuši dārzam dzīvniekus un ziedojuši naudu. I pasaules kara laikā zoodārzs praktiski beidzis darbu, taču 30. gados atdzimis no jauna. Pēc II pasaules kara Rīgas Zooloģiskais dārzs ir bijis viens no labākajiem Padomju Savienībā. Grūtus laikus zoodārzs piedzīvojis 90. gadu sākumā, kad bijis ļoti maz apmeklētāju. Taču pašlaik zooloģiskā dārza darbinieki ir realizējuši vairākus interesantus projektus un daudz sadarbojas ar masu medijiem. Tā rezultātā rīdzinieku un Rīgas viesu interese par zooloģisko dārzu atkal ir augusi.

18.18. Kā jūs domājat, kāpēc zooloģiskie dārzi bija seno austrumu valdniekiem? Kāpēc zooloģiskais dārzs bija Leipcigas krodziniekam Ernstam Pinkertam?

18.19. Kāpēc zooloģiskie dārzi ir svarīgi?

Izdomājiet un uzrakstiet vairākus argumentus, kāpēc zooloģiskie dārzi ir svarīgi (cilvēkiem, dzīvniekiem, zinātnei...)?

18.20. Projekti.

Teksta beigās teiksts: „Taču pašlaik zooloģiskā dārza darbinieki ir realizējuši vairākus interesantus projektus un daudz sadarbojas ar masu medijiem.”

Diskutējiet, kādi varētu būt šie projekti un ko varētu nozīmēt zoodārza sadarbība ar masu medijiem!

Pārbaude

18.21. Nosauciet dzīvniekus! (katru reizi citu)

- Dzīvnieks, kas dzīvo ūdenī (bet nav zivs), no Āfrikas— _____.
- Dzīvnieks, kam ir ļoti garš kakls— _____.
- Dzīvnieks, kam ir melnbaltas strīpas— _____.
- Dzīvnieks, kas izskatās līdzīgi cilvēkam— _____.
- Dzīvnieks, kas ir līdzīgs kaķim, bet lielāks— _____.
- Dzīvnieks, kam nav kāju— _____.
- Ļoti liels dzīvnieks, pelēkā krāsā— _____.
- Dzīvnieks, no kā cilvēkiem ir bail— _____.
- Rozā putns, kas parasti stāv uz vienas kājas— _____.
- Liels, balts ūdensputns— _____.
- Putns, kas ļoti skaisti dzied (parasti vakaros)— _____.

18.22. Ierakstiet darbības vārdus saliktajā tagadnē! Izdomājiet vēl 3 jautājumus!

- Paraugs. Anna, vai tu kādreiz esi bijusi Nujorkā? (būt)
Anna un Baiba, vai jūs kādreiz esat dziedājušas korī? (dziedāt)
1. Ieva, vai tu kādreiz _____ dzejoļus? (rakstīt)
2. Tom, vai tu kādreiz _____ ar helikopteru? (lidot)
3. Tom un Jāni, vai jūs kādreiz _____ sieviešu žurnālu? (lasīt)
4. Marta, vai tu kādreiz _____ ar motociklu? (braukt)
5. Dace un Iveta, vai jūs kādreiz _____ Anglijā? (strādāt)
6. Bernhard, vai tu kādreiz _____ „Rīgas Melno balzamu”? (dzert)
7. Normund un Lidija, vai jūs kādreiz _____ ar prezidentu? (runāt)

18.23. Veidojet divdabju (DKPD) no pasvītotajiem darbības vārdiem! Pārrakstiet tekstu!

Suns un kaķis. Latviešu tautas pasaka

Vecos laikos kaķis daudz strādāja, bet suns dzīvoja mājās un nekā nedarīja. Sunim bija pase, tāpēc viņš varēja nekā nedarīt. Kaķim pases nebjāja, tāpēc viņam bija jāstrādā. Vienu dienu suns dārzā gulēja. Sunim kabatā bija pase. Kaķis to redzēja. Viņš panēma suņa pasi, aizskrēja uz māju un nolika uz skapja. Tagad kaķim bija pase, un viņš vareja nestrādāt.

Vēlāk suns teica, lai kaķis viņam atdod pasi. Kaķis nedeva. Suns skrēja kaķim pakaļ un gribēja pasi atņemt. Bet kaķis bija gudrāks un veiklāks, un suns nevarēja pasi atņemt. Kopš tā laika suns strādā, bet kaķis var nekā nedarīt. Tāpēc suns vienmēr skrien pakaļ kaķim un grib atņemt savu pasi.

18.24. Apmeklējiet Rīgas Zooloģiskā dārza mājaslapu internetā (www.rigaszoo.lv). Pastāstiet par šo zooloģisko dārzu — par tā vēsturi, dzīvniekiem, par jaunumiem, akcijām (sadaliet tēmas).

18.25. Rakstiet par to, ko jūs nekad neesat darījis (darījusi)!

Vārdi un frāzes

mākt prātā (nāk, nāca)	mednieks; medniece
dzīvnieku sugas	miljonārs; miljonāre
no jauna	mīlulis; mīlule
aita	mītne
aizbēgt (aizbēg, aizbēga): tu aizbēdz	molekula
antropoloģija	monarhs
atdzimt (atdzimst, atdzima) ← dzimt	multfilma sar.
atņemt (atņem, atņēma) ← nemt	mūzikls
attīstīties (attīstās, attīstījās)	nez = nezin
bailes tikai dsk.	nobīties (nobīstas, nobījās): tu nobīsties
botāniskais dārzs	nopelnīt (nopolna, nopolnīja)
būris	oāze
cienāties (cienājas, cienājās)	orangutans
ciets, cieta	pakaļ (+dat.)
cirks	papagailis
dažkārt = dažreiz	papildināt (papildina, papildināja)
dīķis	pārplīst (pārplīst, pārplīsa)
drošība	pase
dzenis	paslēpties (paslēpjas, paslēpās) ← slēpties
ēdienkarte	paviljons
eksistēt (eksistē, eksistēja)	pelikāns
evolucionārs, evolucionāra	pērtīkis: cilvēkveidīgais pērtīkis
flamingo nelok.	pētīt (pēta / pētī, pētīja)
gardums	piedzerties (piedzeras, piedzērās): tu piedzeries
gorilla	pieejams, pieejama
gulbis	pīle
helikopters	pīlēns
ieeja	pliks, plika
iepriecināt (iepriecina, iepriecināja)	publika
kabata	radīt (rada, radīja)
kakls	rets, reta
kamielis	rozā nelok.
kauties (kaujas, kāvās): tu kaujies	sadarboties (sadarbojas, sadarbojās)
klauns	sadarbība
kliegt (kliedz, kliedza): tu kliedz	sastapt (sastop, sastapa): sastopams
krodzinieks; krodziniece	savvaļa, ģen. savvaļas
ķeizars; ķeizariene	sensācija
lakstīgala	seriāls
lapsa	sēta: lauku sēta
leduslācis, dem. leduslācītis	skauts
lielpilsēta	slodzīt (sloga, slodzīja)
loma	spalva
mājdzīvnieks	speciāls, speciāla
mājputni	strīpa sar.
masu mediji dsk. = plašsaziņas līdzekļi	suga

sviestmaize	vērt (ver, vēra): tu ver
šimpanze	vienlaikus
šķirt (šķir, šķīra): tu šķir	vijolnieks; vijolniece
šoferis; šofere	vista
teiciens	zaķis
terase	zebra
tīgeris	ziedot (ziedo, ziedoja)
tracis	zilonis
turp = uz turieni	zinātnie
ūdensputns	zinātnieks; zinātniece
valdnieks; valdniece	zooloģiskais dārzs
veikls, veikla	žēl